

keerde: een aaneenschakeling van opdrachten en vragen die zowel lichaam als geest naar een punt moesten leiden ‘waar men zichzelf normaal niet tegenkomt’, een punt dat zich niet langer laat herkennen als bekend of gemeenzaam, laat staan als comfortabel. Eerder een toestand van onwetendheid, ongemak en twijfel, maar ook van openheid, ontdekking en verrassing, zij het geen originele staat die vooraf zou gaan aan taal. Taal is voor Mantero immers een belangrijk instrument, uitgangspunt van haar hele denken over choreografie. Een terugkerende taak bestond uit een schrijfsessie, waarbij *écriture automatique* gehanteerd werd, een procédé dat in de jaren twintig van de vorige eeuw door surrealisten werd ontwikkeld in de betrachting toegang te krijgen tot het onderbewustzijn, in die tijd recentelijk ontdekt door de psychoanalyse. Concreet gaat het om schrijven met alle registers open, in een constante stroom van vrije associatie van woorden en gedachten, zonder een bekommernis om de betekenissen die daarin al dan niet aan de orde zijn. Schrijven in de moedertaal is daarbij een manier om zowel schrijfrimte als openheid en vrijheid van verbeelding te bevorderen. Nadien analyseert iedereen zijn eigen teksten, op zoek naar verrassende beelden enerzijds, maar vooral naar allerlei fenomenen die in het schrijven zelf opduiken en zijn verloop beïnvloeden. Denk bijvoorbeeld aan juxtapositie, superpositie, niet-redundante combinaties, rijm, ritme, uitvinden van nieuwe woorden, enzovoort. Soms is er sprake van nonsens, waar het schrijven het immer betekenisproducerende denken te snel af is. Daarmee is die tekst nog niet waardevol: soms gebeurt er gewoon niets.

Na automatisch schrijven en de analyse ervan volgt eenzelfde taak, maar ditmaal al dansend in de ruimte, waarbij de analyse bestaat uit een poging tot herhaling van het gevolgde parcours met simultaan een mondelinge toelichting daarbij. Dit soort oefeningen wordt verder uitgewerkt door het toelaten van willekeurige herinneringsvolgorde, het toepassen van principes die in het schrijven zelf naar boven kwamen, en ook door de herhaling en toelichting ‘hier en nu’ uit te voeren, zodat ze weer een verhaal op zich worden waarin zowel de temporaliteit als het metaniveau ineensklappen. In het toevoegen van extra principes en verfijningen gaat het telkens om een ontrafeling, waarna de verschillende elementen samengevoegd worden.

Zodoende bezit de schijnbare eenvoud van het materiaal (spraak en beweging) tegelijk een hoge densiteit door alle processen die erin sluimeren.

Andere principes die leiden tot variaties zijn onder meer ‘automatisch spreken’ en een articulatie van het bewegingsmateriaal door het gebruik van ‘gebaren’. Gebaren zijn erop gericht om allerlei details meer in de verf te zetten, bewegingen te doen spreken, zij het zonder tot mime te komen. Volgens het principe van non-redundantie dienen spraak en gebaren juist niet samen te vallen, maar elk een eigen leven te leiden zodat ze kunnen interfereren. Tenslotte gaat het nooit om louter bewegingsmateriaal, maar vragen gebaren van de performer precies om een concentratie die voorbij onverschilligheid treedt, en zelfs om zijn persoon, zijn achtergrond, geheugen, gewoonten en kennis in het geding te brengen. Om hierbij bekende paden te omzeilen ontwikkelt Mantero bovendien oefeningen die rond ‘tegenstellingen’ van iemands karakter en bewegingsgewoonten draaien, zoals gepercipieerd door anderen, zodat comfort weerom ver te zoeken is.

Uiteindelijk verwijderd de vrije associatie zich via deze accumulatie van strategieën steeds verder van een gratieuze leegheid, om zich te begeven doorheen een veelheid aan regimes van spraak en beweging, van gebeurtenis en herhaling, van lichaam en geest. Die tegenstellingen geven aan dat Mantero een reeks dissociaties initieert die steeds verder vertakken, waardoor fijnere elementen uitgewerkt en gearticuleerd kunnen worden. Het gaat om een opmerkelijke werkwijze: de idee om bijvoorbeeld lichaam en geest te ontwarren om ze beide afzonderlijk in een andere toestand te brengen doorheen modificatie is enigszins paradoxaal. Immers, die dissociatie is er steeds een schijnbare, maar laat uitdagende permutaties toe, zoals het verlangen van een lichaam even smijdig te kunnen zijn als het denken. Een proces van ontkoppeling laat toe uit balans te geraken, terwijl het traceren daarvan kan leiden tot het verschijnen van nieuwe figuren. Of nog: Mantero ontwart door middel van taal de eeuwige verknoping van lichaam en geest, waarna het kluwen zich op een nog onmogelijker manier weer ineenhaakt. Met dat verschil dat het intussen spreekt, in de zin dat zijn zwijgzaamheid processen en poëzie verraadt, dat het een eloquente sprakeloosheid geworden is.

aufgegangen.

und die Tür aufgeht

und die Tür zugeht

Körper

der Körper ist nicht tot und nicht lebendig

der Körper

der Körper ist kein Körper

der Körper hat sich ausgezogen

der Körper hat sich versucht

auszuziehen

es ist ihm nicht gelungen

der Körper hat sich eingefaltet eingerollt

ganz klein

gemacht

der Körper wird aufgehängt damit er sich

wieder strecken kann

der hängt zwischen dem Himmel

und der Erde

der Körper

und dann klappt sich der Körper auf

wird aufgeschlitzt

von oben nach unten

die verschiedene Schichten öffnen sich

weil dort jemand den wir nicht mal

kennen dort jemand glaubt dass man

das lesen kann

Wirbel für Wirbel lesen kann

Wirbel für Wirbel lesen kann

Wirbel lesen

die Wirbelt singen und trommeln

wer nimmt den Körper von der Leine

wie kommt der Körper auf den Boden

wie kommt der Körper auf den Boden

ohne in sich zusammenzufalten

zu schrumpfen

das ist eine Lüge nach der anderen

und trotzdem ist es eine Frage

ein Körper und zwei Körper hängen und

wehen im Wind

der eine Körper schlüpft durch den

anderen Körper und andersrum